BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 343 Vineri 16 Decembrie 1938
12 Pagini
P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Cum trebue să organizăm colonizările

Guvernul este preocupat și de problema colonizării elementelor românești în zonele de frontieră.

In materia aceasta, noi n'am dovedit, dela încheerea păcii încoace, nici spirit de prevedere, nici spirit de organizare temeinică. Ne-a lipsit dela început un plan de organizare sistematic și un regim legal stabilizat al colonizărilor, care să fie aplicat în toate regiunile destinate acestui scop.

Prin reforma agrară din Vechiul regat și din Transilvania, s'au rezervat terenuri insuficiente pentru colonizări; iar condițiile în care s'au făcut colonizările parțiale, în zona frontierei și în Dobrogea de sud, sunt departe de a corespunde intereselor noastre naționale, sociale și economice.

Legislația defectuoasă a colonizărilor nu putea să dea alte rezultate, când ea a fost lipsită de o concepție politico-economică.

Prin legea asupra colonizării din 17 Iulie 1930, s'au reglementat alcătuirea fondului imobiliar destinat colonizării, planurile și regimul juridic al proprietății și gospodăriei coloniștilor. Toate aceste operațiuni au fost încredințate *„Oficiului național al colonizării"*, — instituție autonomă ce a funcționat în condițiile fixate de legea privitoare la organizarea și administrarea pe bază comercială a întreprinderilor și avuțiilor publice.

După patru ani, votându-se legea privitoare la Regiile autonome, prin care s'au abrogat toate legile și regulamentele pe temeiul cărora au funcționat Regiile publice comerciale, casele autonome și toate instituțiile cu acelaș caracter, — oficiul național al colonizării a fost și el desființat.

In locul decedatului oficiu, s'a înființat *„Administrația comercială a colonizării"*, care a creat o altă situație: toate terenurile ce erau trecute în proprietatea coloniștilor, precum și cele ce urmau să fie trecute în viitor, nu mai aveau și nu mai puteau să aibă un regim juridic legal. Autorul legii din 1934 nu prevăzuse, că prin dispozițiile relative la regiile autonome, va dispare și regimul juridic legal al terenurilor date în proprietatea coloniștilor.

S'a constatat apoi, că tot din cauza lipsei de prevedere a legiuitorilor, o parte din terenurile atribuite prin colonizare au fost înstrăinate; iar alte terenuri disponibile pentru colonizări nu mai erau, deoarece fondul imobiliar, destinat acestui scop și provenit în urma aplicării reformei agrare, se epuizase.

In Dobrogea de sud, după instalarea primilor coloniști macedo-români, n'am continuat colonizările, din considerațiuni asupra cărora ar fi inutil să mai pomenim. S'a petrecut alt fapt: emigrarea massivă a turcilor dobrogeni. Aceeaș lipsă de prevedere: ne-am trezit într'o zi, că terenurile, ce au aparținut turcilor emigrați, au trecut în stăpânirea bulgarilor. In condițiile acestea, elementul minoritar bulgar a profitat de indolența noastră, ca să acapareze o mare parte din terenurile rămase disponibile și să-și întărească poziția lor.

Atunci s'au luat dispoziții prin legea din 1935, relative la noul regim al colonizării și la operațiunile ce urmau să se facă pe terenurile cumpărate de stat, sau dobândite de el prin exercițiul dreptului de preemțiune. Tot în acea lege s'au prevăzut normele privitoare la alegerea coloniștilor, precum și la mărimea, prețul și condițiile de plată a loturilor atribuite acestora.

Ca să avem însă un regim al colonizărilor, impus de interesele noastre naționale, sociale și economice, ar fi bine să cercetăm condițiile în care s'au făcut în secolii XVIII și XIX, colonizările șvabilor din zona frontierei de vest, de către guvernul austriac, prin comisiunile speciale trimise să aplice pe loc planul întocmit la Viena. Coloniștilor șvabi li s'au pus la dispoziție terenurile de cultură cele mai bune — luate dela români — și sub controlul comisiunii de colonizare, s'au construit case-tip, grajduri și toate dependințele necesare unei gospodării rurale model; iar întreg utilajul agricol și vitele necesare muncii câmpului au fost puse la dispoziția coloniștilor în condițiile cele mai avantajoase.

Dacă nu vom lua și noi măsurile impuse de interesele naționale, colonizările în zonele frontierelor — unde avem nevoe de întărirea elementului etnic românesc — nu vor da rezultatele urmărite de cei cari își dau seama de rostul și importanța lor.

GROAZNICĂ NENOROCIRE PE LINIA FERATĂ CONSTANȚA-CARIERA CANARA

INDUSTRIAȘUL ALOMAN COMANESCU OMORAT DOI ȘEFI DE ECHIPA GRAV RANIȚI

Constanța, 13 Dec.

Pe linia ferată Constanța — cariera Canara, a direcțiunii portului, s'a întâmplat o groaznică nenorocire, în următoarele împrejurări:

La ora 6 d. a., locomotiva 326.366 a căilor ferate, cu o garnitură deschisă, a surprins, la pasagiul din partea de sud a satului Ovidiu, automobilul nr. 410 Constanța, condus de industriașul constănțean Aloman Comănescu, din strada Costache Negri 26, proprietar a numeroase cariere în județul nostru și la Sinaia, și în care se mai găseau cantaragiul Crăciun, din serviciul industriașului și șeful de echipă Udrea, din serviciul direcțiunii portului Constanța.

Automobilul a fost sfărâmat complet, iar de sub sfărâmături a fost scos mort, industriașul Aloman Comănescu, căruia îi intrase volanul mașinii în piept.

Șeful de echipă Udrea s'a ales cu răni serioase și cu amândouă picioarele tăiate, iar cantaragiul Crăciun, cu răni deasemenea grave.

Imediat, cei doi răniți au fost ridicați și transportați la spitalul „Dr. Sion", din Constanța, unde li s'au dat îngrijirile necesare.

Starea lui Udrea este disperată.

La locul nenorocirii a sosit d. dr. Radulian, medicul legist al parchetului local, care a constatat moartea industriașului Comănescu.

Pentru stabilirea împrejurărilor în care s'a produs această nenorocire cum și a vinovăților, au fost reținuți, pentru cercetări, de șeful postului de jandarmi Canara, mecanicul locomotivei, fochistul, șeful de tren, cum și cei doi frânari ai garniturii.

Din cauza acestui accident, linia ferată, la locul unde s'a întâmplat nenorocirea, a fost stricată pe o distanță de 30 de meri.

——xXO●OXx——

16 persoane mușcate de un lup turbat

Bagdad, 13 (Rador). — **Un lup turbat a pătruns în oraș și a mușcat 16 persoane.**

In cele din urmă, fiara a fost omorită de polițiști.

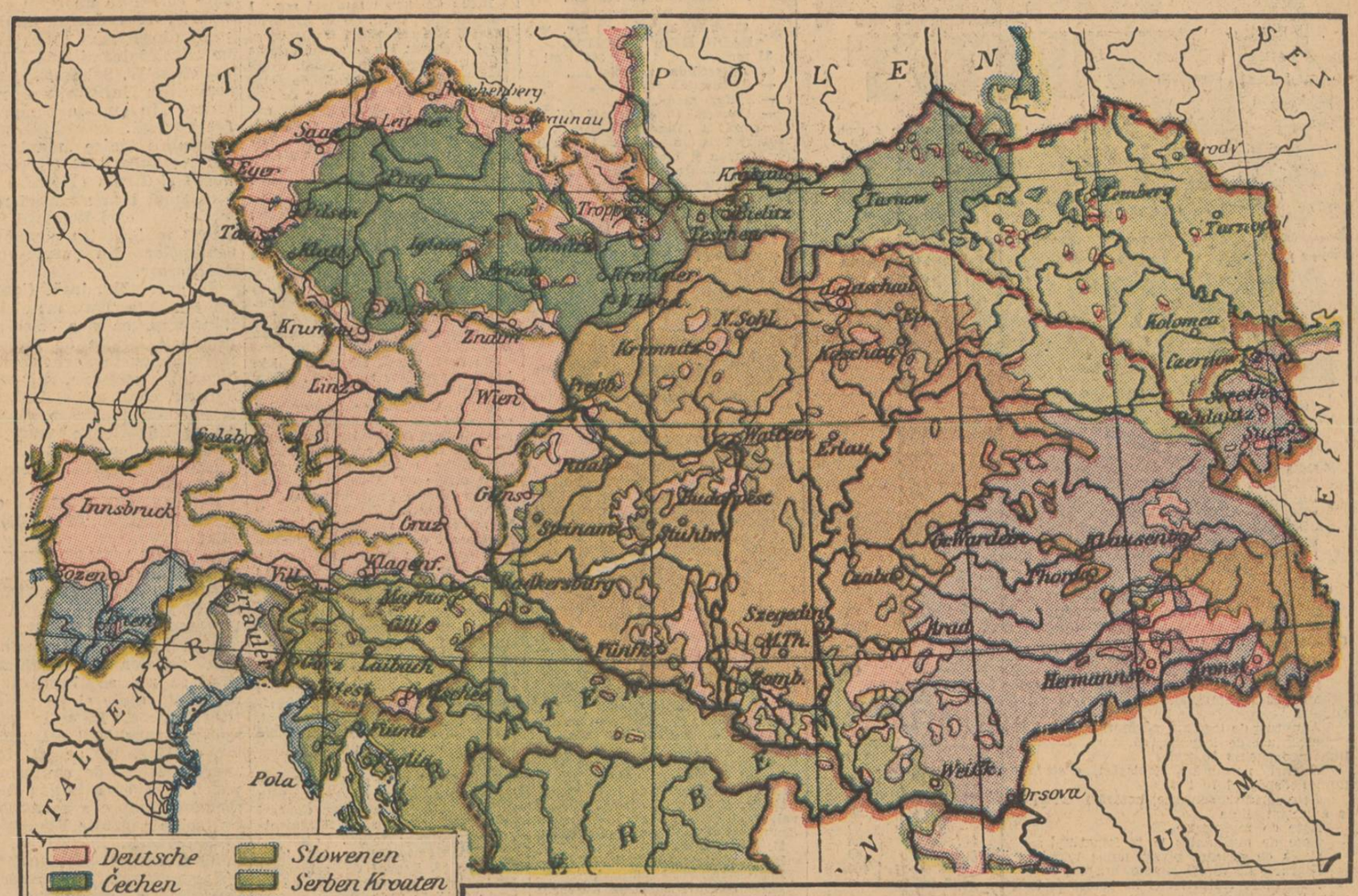

Harta etnografică a Austro-Ungariei din „Atlasul geografic", întocmit de F. Heiderich și W. Schmidt, editat la Viena în 1911. Atlasul acesta a fost aprobat de guvernele fostei monarhii austro-ungare.

Un document geografic austriac

de R. SEIȘANU

Harta reprodusă mai sus reprezintă imaginea etnografică și cartografică a fostului imperiu austro-ungar din ajunul războiului mondial. Valoarea acestui document geografic este incontestabilă, deoarece el este extras din atlasul întocmit de doi geografi austriaci, F. Heiderich și W. Schmidt, și introdus în toate școalele secundare, normale, comerciale și industriale superioare din monarhia habsburgică pe baza aprobărilor date de ministerul instrucției publice și cultelor imperial-regal (N. 37.968 din 18 Sept. 1909 și N. 31.433 din 31 Iulie 1909); precum și de ministerul lucrărilor publice (N. 692 — XXI din 16 Sept. 1908).

Notăm apoi că atlasul geografic al lui F. Heiderich și W. Schmidt a fost cel mai răspândit din Austro-Ungaria, căci în 1911, editorul său din Viena, Hökel a tras a 42-a ediție.

Examinând cu atenție această hartă, ce constatăm?

Structura în formă de mozaic etnologic a monarhiei austro-ungare.

Secționarea teritoriilor Austriei și Ungariei în numeroase regiuni etnice, după rasele și naționalitățile ce au intrat în compoziția acelui mozaic.

Intinderea considerabilă a teritoriilor etnice cari au aparținut naționalităților dominante, față de întinderea redusă a teritoriilor etnice populate de austriacii-germani și de maghiari, — națiunile dominante.

Frontierele etnice ce despart diferitele blocuri compacte de naționalități coincid aproape în toate părțile cu actualele frontiere politico-etnice, din acest teritor: ale Germaniei și Italiei, — la vest; ale Cehoslovaciei, — la nord; ale României, — la est; ale Iugoslaviei, — la sud și ale Ungariei, — la centru.

Iată frontiera etnică de vest a blocului românesc din Transilvania și Banat, care coincide aproape pe toată lungimea sa cu frontiera fixată prin tratatul de la Trianon. In teritoriul etnic românesc sunt cuprinse orașele Oradea (Gr. Wardein) și Arad.

(Continuare in pag. 2-a)

Copilăria, punte spre cer...

de AL. GREGORIAN

Am asistat Duminica trecută la o șezătoare a revistei „Universul Copiilor". Un program foarte frumos. O piesă pe gustul dulcilor liliputani, declamații patriotice, scene copilărești, cântece românești (corul lucrătorilor noștri) și o fermecătoare „discuție" familiară a lui Moș Nae („Moș" Nae Batzaria) cu acei ochi de licurici din sală, — nu mi-am închipuit niciodată că se pot realiza lucruri așa de frumoase acolo și că un om de vigoarea și neastâmpărul d-lui Batzaria se poate devota cu atâta răbdare și bunătate, cu atâta duioasă înțelegere, unei opere ce nu oferă altă satisfacție decât imensa bucurie care se rostogolește în clinchete de râs îngeresc la rampa unui teatru.

Probabil că numai cine e aproape de sufletul copilăriei, numai cine aderă la puritatea acelei vârste de crin sau cine trăește în fiecare clipă nostalgiile paradisiace ale vieții neprihănite, numai acela se poate risipi generos în atâta iubire și cu atâta pasiune în lumea aceasta gingașă cu obraji de flori de cireși și cu gene de vis.

Armoniile din copil s'ar strica dacă s'ar atinge de ele alte mâini. Instinctiv copilul se simte atras către cine îl înțelege și îi ocrotește candoarea anilor și tot așa el se refuză oricui încearcă să-i încalce pajiștile vârstei, să i-le strivească sub tălpi scorojite prin arșița de lad a păcatelor, căci e o lege a atracției care funcționează prin instincte și nu dă niciodată greș. Creștinismul ratifică această lege și-i dă prin Iisus

(Continuare in pag. 2-a)

Problema teritoriului Memel

Dumineca trecută au avut loc în teritoriul Memel alegeri generale pentru alcătuirea Dietei locale, conform statutului internațional, care reglementează regimul autonom al susnumitului teritoriu.

Rezultatele scrutinului nu vor fi cunoscute decât peste câteva zile din cauza calculelor anevoioase necesitate de complicația legii electorale lituaniene. In trecut ele au dat în mod constant o mare majoritate germană. In cazul de față, presa germană le atribue un caracter plebiscitar și e foarte probabil că ea nu e departe de adevăr.

Problema spinoasă a teritoriului german al Memelului va fi astfel pusă iarăși pe planul actualității și va constitui un nou prilej de neliniște pentru cancelariile europene.

Motivul de căpetenie al neînțelegerii dintre Germania și Lituania este că ținutul Memel — în limba lituaniană Klaipeda — este în majoritate german, în timp ce suveranitatea asupra teritoriului este exercitată de guvernul lituanian.

Prin articolul 99 al tratatului din Versailles, Germania a cedat portul și ținutul Memel, cu circa 140.000 locuitori și 2400 km. pătrați, principalelor Puteri aliate și asociate și s'a obligat cu anticipație să recunoască hotărîrile, pe care acestea le vor lua în privința teritoriului și locuitorilor lui.

Timp de trei ani, Marile Puteri au evitat să recunoască drepturile Lituaniei asupra Klaipedei și să-i dea un statut juridic fie din cauza neînțelegerilor polono-lituaniene, fie din cauza opunerii populației germane din Memel.

La începutul lui 1923, bande de armate lituaniene au invadat teritoriul Memel și au stabilit un guvern provizoriu, iar la 19 Ianuarie 1923 o adunare națională a proclamat unirea lui cu Lituania.

La 18 Februarie 1923, conferința ambasadorilor consacră faptul împlinit, hotărînd unirea Klaipedei cu Lituania, dar având în vedere caracterul german al regiunii, această unire se înfăptuia cu rezerva autonomiei teritoriului Memel. Guvernul din Kaunas recunoștea această autonomie, ale cărei modalități erau reglementate printr'o convenție, încheiată la 8 Mai 1924, care poartă semnăturile Angliei, Franței, Italiei, Japoniei și Lituaniei.

In liniile ei mari, convenția, care este întregită de multe anexe — un statut al teritoriului Memel, un statut al portului Memel și altul referitor la transitul acestui port — stabilește că teritoriul în chestiune este pus sub suveranitatea Lituaniei, care nu-l poate înstrăina fără consimțimântul tuturor contractanților; că el se va bucura de autonomie legislativă, juridică, administrativă și financiară, care va putea fi sporită, dar nu va putea fi restrânsă de Lituania; în fine că portul Memel și

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

„Revendicarea" Corsicei

de RENE SAIVE

Paris, Decembrie

Prietenul meu André Paoli nu e mulțumit. Ba e chiar foarte nemulțumit.

Ați ghicit, poate, că prietenul meu André Paoli e corsican și de câteva zile e „revendicat" de Italia.

E drept că, André Paoli n'a simțit, până în prezent, nici un fel de dragoste pentru Italia și situația de „revendicat" nu-l încântă deloc.

In ziua în care a aflat că trupele Ducelui cereau anexarea insulei lui natale la imperiul roman, André Paoli a râs mult. Apoi l-a cuprins mânia și a cutreerat restaurantele italiene din Paris, cu intenția bine hotărîtă să spargă câteva farfurii și... câteva capete. Și cred, în adevăr, că lipsesc azi câteva far-

(Continuare in pagina 2-a)

Consolidarea operei de finanțare a apărării naționale

Importanța nouilor decrete-legi

Ritmul și amploarea pe care situația internațională le-a impus operei de înarmare în toate statele, au făcut necesară și la noi o organizare specială a fondurilor de înzestrare.

Sistemul înscrierii acestor fonduri în bugetul ordinar, limitat la exerciții anuale și la venituri forțamente restrânse, cu lipsă de suplețe în angajarea cheltuielilor și mai ales în putința de a ține pasul cu ritmul tot mai viu al livrărilor de armament, s'a dovedit încă dela început greoi și necorespunzător, chiar atunci când el a fost completat prin apelul la fonduri extrabugetare.

Se simțea deci nevoia creierii unui cadru propriu pentru organizarea și administrarea unor astfel de fonduri, se simțea mai ales nevoia unei technice speciale de creditare și finanțare a operii de înarmare, care nu putea fi realizată de cât prin organizarea într'un sistem unitar a tuturor sforțărilor de a creia și a spori veniturile destinate acestui scop, sforțări ce până acum erau disparate.

Acestei necesități a înțeles să răspundă d. ministru de finanțe Mircea Cancicov prin decretele legi sancționate Luni de M. Sa Regele, decrete care se referă la organizarea și administrarea fondului apărării naționale, fondului național al aviației și fondului național al marinei, cu întocmirea caselor autonome respective, cum și prin decretul-lege privitor la înființarea Casei autonome de finanțare și amortisare.

Grație unificării sistemului de organizare și administrare a acestor fonduri, li s'a dat în primul rând individualitatea necesară, iar pentru păstrarea bunei

(Continuare in pag. 2-a)

Un comandament social

de I. VION

In toate documentele vremii, din clipa în care în România mică a încolțit ideea reformei agrare, până în momentul solemn când clasa conducătoare din România întregită a dat urmare dorinței imperativ exprimată de mult regretatul Rege Ferdinand, exproprierea a fost socotită ca un act de absolută necesitate socială.

Spiritul de sacrificiu al marilor proprietari români a înlesnit înfăptuirea fără murmur a problemei și nu era nevoe de o argumentare specială în fața cifrelor elocvente cari arătau că, înaintea războiului, cinci milioane de suflete posedau 3.300.000 de ha. și 7.500 de suflete 3 milioane hectare.

Pe baza acestei necesități sociale, indiscutabile ca un comandament fără amânare, s'au expropriat în România unită peste 6 milioane hectare, pământ care în mare parte a fost distribuit în loturi mici plugarilor cari îl muncesc.

Problema îmbunătățirii stării materiale a populației rurale este încă în faza începutului de soluționare, mai sunt încă multe de făcut, dar ea se ramifică, din ea pornește paralel, târșnind ca o consecință indirectă a exploatării, o altă mare problemă, tot atât de imperativă ca exproprierea și constituind o necesitate socială absolută: protecția muncii naționale.

Nici nu mai e nevoe să repetăm concludentele și impresionantele cifre statistice ca să arătăm tragica situație a elementului etnic românesc în toate domeniile muncii.

(Continuare in pag. 2-a)

La Clermont de L'Oise s'a comemorat ziua în care generalul Pershing comandantul armatelor americane în marele război a recunoscut pe generalul Foch comandantul unic al forțelor aliate.

La ceremonie, căpitanul Dessel ține un discurs în numele mareșalului Pershing.